

YM:n lausuntopyyntö ministeriöille; luonnos kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi; opetus- ja kulttuuriministeriön vastaus

Asianhallinta: VN/21836/2021

27.1.2023

Opetus- ja kulttuuriministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi

Liittyy luonnoksen lukuihin 3.5.7 ”Luonnon monimuotoisuuden tilan seuranta, arviointi ja tutkimus”, sekä 3.5.8 ”Tietoisuus ja luonto-osaaminen”, opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa seuraavaa:

Monimuotoisuusstrategian tavoitteiden seuranta vaatii merkittävästi tutkimuksellista resursointia ja luonnon pitkäaikaisseurantaa. Henkilöiden ja infrastruktuurin resursointiin on syytä varautua etupainotteisesti ja ottaen huomioon yhteiskunnassa lisääntyvä kilpailu osaavasta työvoimasta. Strategia ottaa tärkeänä asiana esiin huomioon uuden tieteellisen tiedon tuottamisen tavoitteessaan nro 17. Strategia voisi painokkaammin artikuloida yhteiskunnan tarpeeseen sijoittaa resursseja perustutkimuksellisen tiedon tuottamiseen. Samalla kun sijoitetaan tieteelliseen tutkimukseen, niin myös osaajien määrä kasvaa. Yliopistokoulutus toteuttaa periaatetta tutkimukseen perustuvasta opetuksesta. Näin koulutus, eli osaajien määrä, ja tutkimus ovat elimellisessä yhteydessä.

On tärkeää, että strategialuonnoksessa on otettu huomioon opettajien ja rehtoreiden (koskettaa myös varhaiskasvatuksen kentän johtajia) osaamisen kehittämisen merkitys, jotta tavoitteisiin päästään. Opetushallitus on tukenut opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutushankkeita vuosittain noin 15 miljoonalla eurolla. Valtion rahoittaman henkilöstökoulutuksen tavoitteena on edistää opetustoimessa ja varhaiskasvatuksessa toimivan henkilöstön jatkuvaa oppimista ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia kehittää ammatissa tarvittavaa osaamista. Yksi vuosien 2020–2023 henkilöstökoulutuksen rahoitushakujen pääteemoista on kestävyysosaaminen ja kestävä elämäntavan vahvistaminen. Tässä keskiössä ovat mm. ilmastovastuu, luontokadon pysäyttäminen ja planetaarinen terveys. Koulutukset keskittyvät kestävyysosaamiseen liittyvien tietojen, taitojen ja asenteiden vahvistamiseen johtamisessa, opettamisessa ja ohjauksessa, sekä yksiköiden toimintakulttuurissa. Myös Opettajankoulutusfoorumin laatimassa Opettajankoulutuksen kehittämisohjelmassa (2022-2026) otetaan huomioon opettajien kestävyysosaaminen ja opettajankoulutuksiinkin vaikuttavina haasteina yhteiskunnan tasolla ilmastonmuutoksen ehkäiseminen ja kestävä kehityksen edistäminen. Kehittämisohjelman toteutus edellyttää lisäresursseja.

Juurisyihin puuttuminen on monimuotoisuusstrategian tärkeä valittu linja. Väestölliset ja sosiokulttuuriset arvot ja käyttäytyminen ovat parempaa tulevaisuutta ja luontosuhdetta tehtäessä ensiarvoisen tärkeitä. Siinä korostuu nuorten sukupolvien merkitys ja heidän kasvatuksensa. LUMA-toiminta ja tiedekasvatus, yhdessä koulujen opintosuunnitelmissa nykyisin jo olevien ekososiaalisen sivistyksen arvojen kanssa, luovat vastuullista kansalaisuutta myös luonnon suhteen. LUMA-toiminta edistää luonnontieteellistä ja matemaattista osaamista ja samalla luo osallisuutta eri tavoin. Samalla kun lisätään yksilöiden mahdollisuuksia niin LUMA-toiminta luo yhteiskunnalle osaavan työvoiman mahdollisuuksia eri aloilla. OKM on yhteistyössä sidosryhmien kanssa laatinut kansallisen LUMA-strategian ja viimeistelee sen toimenpidesuunnitelmaa. Strategian tulisi huomioida lasten ja nuorten merkitys tulevaisuuden tekijöinä.

Strategia mainitsee, että luonto-osaamista tulee vahvistaa tiiviinä osana muuta kestävyysosaamista kaikilla kasvatuksen ja koulutuksen asteilla. Varhaiskasvatukseen ja peruskoulutukseen sopivan muotoilun ohessa

syytä havaita, että korkeakouluilla on autonomia opetuksen sisällöissä ja toteutuksessa perustuslaissa turvattuna.

Raportissa esiin nostetut MDI:n tulokset nuorten luonnon tilan kiinnostuksen kasvusta saavat tukea myös Nuorisobarometrin 2021 kestävän kehityksen tuloksista.